

STORTINGET

Innst. 322 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Dokument 8:107 S (2023–2024)

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kathy Lie, Andreas Sjalg Unneland, Birgit Oline Kjerstad og Grete Wold om å gi kommunene mulighet til å forby fyrverkeri

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige forslag til endring av regelverket slik at kommunene gis mulighet til å regulere, inkludert forby, privat bruk av fyrverkeri, også av hensyn til miljø, støy og dyrevelferd.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ragnhild Male Hartviksen, Odd Harald Hovland og Hadia Tajik, fra Høyre, Ingunn Foss og Sveinung Stensland, fra Senterpartiet, Sandra Borch og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen og lederen Helge André Njåstad, fra Sosialistisk Venstreparti, Andreas Sjalg Unneland, og fra Venstre, Ingvild Wethrus Thorsvik, viser til representantforslag fra stortingsre-

presentantene Kathy Lie, Andreas Sjalg Unneland, Birgit Oline Kjerstad og Grete Wold, hvor det foreslås at regjeringen bes fremme nødvendige forslag til endring av regelverket slik at kommunene gis mulighet til å regulere, inkludert forby, privat bruk av fyrverkeri, også av hensyn til miljø, støy og dyrevelferd.

Komiteen viser til at forslagsstillerne slår fast at dagens regelverk kun åpner for at kommuner kan forby fyrverkeri i områder hvor det kan medføre brannfare.

Komiteen merker seg at forslagsstillerne mener at tiden er inne for å legge nye rammer rundt bruken av fyrverkeri. De viser blant annet til at flere har tatt til orde for at fyrverkeri kan arrangeres kommunalt, av velforeninger e.l., eller at det kan erstattes av moderne alternativer til fyrverkeri.

Komiteen merker seg at forslagsstillerne viser til at fyrverkeribruk har ført til personskade i form av skade på syn, at flere dyr opplever frykt og angst ved bruk av fyrverkeri, og at mennesker som har vært utsatt for krig, vold og andre traumatiske opplevelser, kan oppleve høye lyder som en påkjenning. Videre viser forslagsstillerne til at fyrverkeri kan føre til brann, skade på dyr, mv.

Komiteen merker seg at forslagsstillerne viser til at flere leger og dyrevelferdsorganisasjoner tar til orde for å forby privat fyrverkeri, samt at underskriftskampanjen «Nei til fyrverkeri» har 52 503 underskrifter og støtte fra flere organisasjoner.

Komiteen viser til statsrådets svarbrev av 10. april 2024, hvor justis- og beredskapsministeren peker på at allerede eksisterende regelverk gir noen fullmakter for kommunene til å begrense oppskyting av fyrverkeri i utsatte områder, begrunnet ut fra hensynet til liv, helse, miljø eller materielle verdier. Og videre at rundt 20 kommuners allerede eksisterende regelverk gir noen fullmakter for kommunene til å begrense opp-

skyting av fyrverkeri i utsatte områder, begrunnet ut fra hensynet til liv, helse, miljø eller materielle verdier.

Komiteen viser til at statsråden videre slår fast at det på det nåværende tidspunkt ikke er planer om å utvide hjemmelsbestemmelsen til også å omfatte en mulighet for den enkelte kommune til å nedlegge totalforbud mot oppskyting av privat fyrverkeri. Statsråden viser blant annet til at eksempelvis allmenne dyrevern-hensyn etter hennes syn ikke er hensyn som er spesielle for den enkelte kommune og dermed ikke egnet for regional regulering. Brevet fra justis- og beredskapsministeren er vedlagt denne innstillingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, viser til at kommunene har forskjellige behov ulike steder i landet, og at dette taler for ulike løsninger. Flertallet mener at kommunene derfor skal få lov til å avgjøre hvorvidt det skal være lov med privat fyrverkeri.

Flertallet mener også at et eventuelt nytt regelverk for bruk av fyrverkeri må klargjøre hva som inngår i definisjonen av «privat fyrverkeri». Det vil for eksempel være forskjell på om det er enkeltpersoner i en familie eller profesjonelle aktører på en festival som står bak en slik bruk, og dette krever en grundigere utredning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener de gjeldende reglene for privat bruk av fyrverkeri er gode, og vil ikke støtte noen endringer av disse. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn ikke støtte det foreliggende representantforslaget.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til at bruken av fyrverkeri er en viktig del av tradisjoner rundt feiringen av store begivenheter som nyttårsaften. Disse medlemmer mener samtidig at det er behov for bedre rammer rundt bruken av fyrverkeri for å ivareta trygghet og naturens behov.

Disse medlemmer viser til at flere leger og dyrevernorganisasjoner har tatt til orde for å forby privat bruk av fyrverkeri. Øyelege Nils Bull rapporterer om at det de siste 17 årene årlig er i gjennomsnitt 15 personer som får synet helt eller delvis skadet på grunn av fyrverkeribruk. Dyrevernorganisasjoner og eiere av dyr som hund, hest og ku melder om at dyrene opplever frykt og angst ved oppskyting av fyrverkeri. For mange dyr får deres møte med fyrverkeri fatale konsekvenser.

Disse medlemmer understreker at mennesker som har vært utsatt for krig, vold eller andre traumatiske opplevelser, kan oppleve høye lyder som en påkjenning. Dette kan også gjelde for mennesker med sykkelig ømfintlighet mot lyd (hyperacusis). Det kan være vanskelig for mennesker i en slik situasjon å skjerme seg

selv når man aldri vet når smell fra fyrverkeri kan komme.

Disse medlemmer viser til at nyttårsaften 2023/2024 ble det ifølge Direktoratet for sikkerhet og beredskap rapportert 37 personskader som følge av privat fyrverkeri, noen av disse med alvorlige følger. De siste seks årene har det i snitt blitt rapportert 40 personskader hvert år.

Disse medlemmer understreker at det ikke bare er mennesker som utsettes for skader ved bruk av fyrverkeri. I forbindelse med nyttårsfeiringen 2020 døde en hest som følge av skadene den pådro seg da den ble skremt av fyrverkeri, i tillegg til en drektig ku i Arneberg som døde som følge av stress. Etter nyttårsaften 2022/2023 rapporterte media om en kalv som ble trampet i hjel i fjøset fordi kuene fikk panikk.

Disse medlemmer viser til at selv med omfattende tiltak fra dyreeiers side for å verne om dyrene sine i forbindelse med nyttårsfeiringen, er det ikke mulig å skjerme ville dyr fra smellene fra fyrverkeri. Det har vært lite forskning på ville dyr og fyrverkeri i Norge, men en større studie fra Tyskland viser til tilfeller av fugleflokker på så mye som 5 000 individer som har dødd etter å ha blitt eksponert for fyrverkeri.

Disse medlemmer viser til at kommunene i dag bare har mulighet til å forby fyrverkeri i områder hvor det kan medføre brannfare. Flere har tatt til orde for at kommunene bør ha mulighet til å regulere, inkludert forby privat bruk av fyrverkeri, også av andre årsaker og ut fra lokale forhold.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede reguleringen av fyrverkeri, der det vurderes økt kommunal myndighet til regulering av fyrverkeri og om det er behov for innstramming eller mulig forbud mot fyrverkeri.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige forslag til endring av regelverket slik at kommunene gis mulighet til å regulere, inkludert forby, privat bruk av fyrverkeri, også av hensyn til miljø, støy og dyrevelferd.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige forslag til endring av regelverket slik at kommunene gis

mulighet til å regulere, inkludert forby, privat bruk av fyrverkeri, også av hensyn til miljø, støy og dyrevelferd.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utrede reguleringen av fyrverkeri, der det vurderes økt kommunal myndighet til regulering av fyrverkeri og om det er behov for innstramming eller mulig forbud mot fyrverkeri.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Framskrittspartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:107 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kathy Lie, Andreas Sjalg Unneland, Birgit Oline Kjerstad og Grete Wold om å gi kommunene mulighet til å forby fyrverkeri – vedtas ikke.

Oslo, i justiskomiteen, den 14. mai 2024

Helge André Njåstad

leder

Ingvild Wetrhus Thorsvik

ordfører

VEDLEGG

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
24/1435 - JAG

Dato
10.04.2024

Representantforslag til uttalelse fra justiskomiteen - Dokument 8:107 S (2023-2024) om å gi kommunene mulighet til å forby fyrverkeri -

Justiskomiteen har i brev 14. mars 2024 bedt om Justis- og beredskapsdepartementets uttalelse i forbindelse med komiteens behandling av Dokument 8:107 S (2023-2024), hvor det er fremmet representantforslag fra Kathy Lie, Andreas Skjalg Unneland, Birgit Oline Kjerstad og Grete Wold om blant annet å gi kommunene mulighet til å forby privat bruk av fyrverkeri.

Jeg har forståelse for flere av de problemstillingene som representantene berører i forslaget. Samtidig er det slik at allerede eksisterende regelverk gir noen fullmakter for kommunene til å begrense oppskyting av fyrverkeri i utsatte områder, begrunnet ut fra hensynet til liv, helse, miljø eller materielle verdier. Jeg viser i den forbindelse til forskrift 26. juni 2002 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff § 2-10A, som har følgende ordlyd:

«Etter en risikovurdering knyttet til lokale forhold, kan kommunestyret selv fastsette forskrifter om begrensninger i bruk av fyrverkeri i spesifikt angitte områder der det erfaringsmessig vil oppstå fare for liv, helse, miljø eller materielle verdier. Det kan herunder opprettes lokale forbudssoner i kommunen».

Rundt 20 kommuner har fastsatt lokale forskrifter etter denne bestemmelsen og angitt særskilte forbudssoner, begrunnet ut fra særlige forhold i den enkelte kommune. Lokale forskrifter har blant annet vært begrunnet i vern av særlig utsatt trehusbebyggelse og hensynet til spesielt utsatt dyreliv.

Det foreligger på nåværende tidspunkt ikke planer om å utvide hjemmelsbestemmelsen til også å omfatte en mulighet for den enkelte kommune til å nedlegge totalforbud mot

oppskyting av privat fyrverkeri. De hensynene som representantene har anført som grunnlag for et totalforbud, herunder allmenne dyrevernhensyn, er etter mitt syn ikke hensyn som er spesielle for den enkelte kommune og dermed egnet for regional regulering. I den grad det foreligger uklarhet om gjeldende regelverk, vil departementet vurdere å be Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap om å tydeliggjøre kommunenes mulighet til å etablere lokale forbudssoner.

Jeg viser for øvrig til politiloven § 14, som gir kommunene hjemmel til å fastsette lokale politivedtekter for å opprettholde ro og orden, sikre ferdsel, hindre tilgrising mv. Innenfor denne bestemmelsen vil det etter forholdene kunne fastsettes bestemmelser som begrenser fyrverkerioppskytingen i en kommune

Når det gjelder representantforslagets omtale av ulovlig bruk av fyrverkeri vil jeg for ordens skyld gjøre oppmerksom på at slik bruk vil kunne straffeforfølges etter blant annet brann- og eksplosjonsvernloven § 42.

Med hilsen

Emilie Mehl

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

